

N:o 32.

Ank. till Riksd. kansli den 24 april 1900, kl. 7 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om ändring i tullsatzerna för vissa kopparfabrikat.

(1:a A.)

Beträffande tullsatzerna å vissa af koppar och kopparlegeringar framställda fabrikat innehåller gällande tulltaxa följande bestämmelser:

		Kr.	öre
<i>Metaller</i> och ej specificerade arbeten deraf:			
<i>D. Koppar</i> och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:			
oarbetad, äfvensom skrot	—	<i>fria.</i>	
arbetad:			
plåt och andra ämnen för vidare bearbetning:			
af yellowmetall	—	<i>fria.</i>	
andra slag	1 kilogram	—	5
bult och spik	—	<i>fria.</i>	
rör och rördelar	1 kilogram	—	10
tråd:			
förgyld eller försilfrad	1 kilogram	2	50
vriden till linor eller kablar utan isolering	1 kilogram	—	15

		Kr.	öre
öfverspunnen uteslutande med silke eller annat textilämne	1 kilogram	1	—
öfverdragen uteslutande med gummi- eller guttaperchamassa, äfvensom elektriska ledningskablar, på sådant sätt isolerade	—	<i>fria.</i>	
ompresad med bly eller armerad med jern, äfven i förening med annat material, samt elektriska ledningskablar, blyompresade eller jernarmerade	—	<i>fria.</i>	
på annat sätt isolerad, äfvensom andra elektriska ledningskablar	100 kronor	10	—
andra slag	1 kilogram	—	10

I en inom Första Kammaren väckt motion, n:o 20, föreslår nu herr *N. Persson* följande förändrade tullsatser:

»Koppar, messing, yellowmetall och andra kopparlegeringar:

plåt	per kilogram	10	öre
bult och spik	»	10	»
valstråd (= tråd i rullar eller stänger, öfver 10 millimeters diameter) samt andra ämnen för vidare bearbetning	»	10	»
tråd, utan öfverdrag af textilämne, isoleringsmedel eller annan metall, öfver 10 millimeters diameter mellan 10—1,5 millimeter	»	15	»
under 1,5 millimeter	»	20	»
skenor, stänger af annan än rund sektion	»	15	»
rör	»	15	»

Bockade eller på annat sätt bearbetade eller med flensar försedda plåtar, stänger eller rör förtullas som maskiner och redskap.»

Den af motionären till stöd för detta förslag anförda motivering är, med iakttagande af åtskilliga af honom sedermera gjorda rättelser och ändringar, af följande lydelse:

»Importen till Sverige af fabrikater utaf koppar och kopparlegeringar har under de senare åren varit i starkt stigande. Sålunda utgjorde införseln häraf i form af plåt, bult och spik, rör och rördelar, tråd (ej öfverspunnen, öfverdragen med bly eller gummi eller på annat sätt isolerad) och linor utan isolering:

år 1896	2,049,785 kg.
» 1897	2,467,957 »
» 1898	2,809,609 »

Hela importen af ofvannämnda varor jemte tråd, öfverdragen med gummi eller textilämne, ompressad med bly eller på annat sätt isolerad, utgjorde

år 1893	1,722,401 kg.
» 1898	4,416,999 »

Ökningen i import har således varit ofantligt stor, ehuru den inhemska fabrikationen af de ofvan för åren 1896—1898 uppräknade varorna också har ansenligt ökats.

Fabrikationen af dessa varor är för vårt land med dess vattenfall, som vid flere af landets fabriker af detta slag användas för densamma, en naturlig förädlingsindustri, och endast ett bristande tullskydd är orsaken till, att tillverkningen häraf inom landet icke har hållit jemna steg med förbrukningen. Sålunda sända de engelska fabrikerne sitt produktionsöfverskott inom denna branche till Sverige till sjelfkostnadspris, ett faktum, som vid 1893 års riksdag omtalades af en motståndare till tullsatsen, och å den engelska marknaden äro messing och kopparfabrikat af nu omtalade slag dyrare än hos oss.

En jemförelse mellan motsvarande tullar för jernvaror och varor af koppar och messing med de värden till grund, som Sveriges officiella statistik för 1898 angifver, visar det olika skydd, som lemnats dessa i tekniskt hänseende likartade fabrikationer. (Se nedanstående tabell.)

Härvid är att märka, att fabrikationen af de nedannämnda koppar- och messingsvarorna är minst lika svår och dyrbar som af motsvarande jernvaror.

Tabell I.

Jemförelse mellan tullsatser å vissa jern- och metallvaror.

	Jern.			Koppar och messing ¹⁾ .		
	Pris, kr. pr 100 kg.	Tull, kr. pr 100 kg.	% af värdet.	Pris, kr. pr 100 kg.	Tull, kr. pr 100 kg.	% af värdet.
<i>Plåt</i> , utan slipning, polering eller yt- betäckning, minst 3 mm. tjock	11,50	3,00	26	100,00	5,00	5
» af mindre tjocklek	15,00	4,00	27	100,00	5,00	5
» slipad, polerad, minst 1/4 mm. tjock	20,00	6,00	30	100,00	5,00	5
<i>Stänger</i> , valsade eller smidda	15,00	2,50	17	120	5,00	4 ²⁾
<i>Tråd</i> , dragen eller valsad, öfver 10 mm. tjock	15,00	2,50	17	100	5,00	5 ³⁾
» dragen, af 1,5—10 mm. tjocklek	30,00	4,00	13	100	10,00	10
» dragen, af mindre tjocklek	50,00	8,00	16	100 ⁴⁾	10,00	10
<i>Rör</i> , smidda, valsade eller dragna	28,00	4,00	14	130	10,00	8
<i>Spik</i> , af minst 45 mm. längd	20—40	5,00	12,5—25	120	0	0
» » mindre längd	50,00	15,00	30	120	0	0
<i>Bull</i>	35,00	6,00	17	120	0	0

Ofvanstående värden för koppar- och messingfabrikat äro mycket approximativa och så väl plåt och tråd som rör hafva högre värden af ju mindre tjocklek de äro, för rör särskildt ända till dubbla värdet, hvilket gör tullsatserna ännu ogynsammare för koppar och messing än för jernvaror, der, i olikhet mot för dessa, skilnad finnes i tull för olika dimensioner.

Lägger man de värden till grund för koppar och messing, som rådt under 1899, så blir förhållandet än ogynsammare.

Sålunda ha under år 1899 i medeltal rådt följande pris för koppar och messingfabrikat.

¹⁾ Prisot är här ett medelvärde för koppar, messing och yellowmetall, hvilken senare är tullfri.

²⁾ Tullfria, om af yellowmetall.

³⁾ Förtullas enligt generaltullstyrelsens beslut som »ämnen för vidare bearbetning».

⁴⁾ Värdet af tråd, under 1,5 mm. tjocklek, var 1898 högre, än som angifves, hvarför tullen ej utgör 10 procent af värdet.

Tabell II.

Nuvarande tullsats i procent af värdet för koppar och messing.

	K o p p a r .			M e s s i n g .			
	Pris, kr. pr 100 kg.	Tull, kr. pr 100 kg.	% af värdet.	Pris, kr. pr 100 kg.	Tull, kr. pr 100 kg.	% af värdet.	
Plåt.....	160	5	3	145	5	3,6	} för de vanligaste dimensionerna.
Stänger.....	160	5	3	140	5	3,6	
Valstråd, öfver 10 mm.	160	5	3	140	5	3,5	
Tråd.....	175	10	5,7	165	10	6	
Rör.....	210 ¹⁾	10	5 ¹⁾	180 ¹⁾	10	5,5	

Koppar- och messingfabrikat äro således betydligt sämre lottade med hänseende till tullskydd än jernfabrikat af motsvarande bearbetning.

Plåt af koppar och kopparlegeringar förekommer i handeln af flere storlekar och tjocklekar, och priset varierar ända till 30 à 40 öre per kilogram utöfver de i tabellen nämnda. Stora plåtar, vägande 1,100 kilogram och deröfver, med ett värde af ända till 2,000 kronor per styck, tillverkas, och en tullsats af 5 öre per kg. för en sådan är orimligt lågt.

Af yellowmetallplåt har införseln under de senaste åren minskats från 243,876 kilogram år 1895 till 168,184 kilogram år 1898, beroende af, att denna plåt mest användes till förhydning af träfartyg, som nu mera trängts undan af ångfartygen. Deremot har importen af koppar- och messingsplåt samt ämnen för vidare bearbetning, trots att all sådan hos oss erforderlig plåt med lätthet kan tillverkas af i landet redan befintliga fabriker, ökats från 970,635 kilogram år 1895 till 1,568,292 kilogram år 1898. Häraf torde framgå, att tullen å ifrågavarande varor är för låg, och föreslår jag, att den, äfven för yellowmetall, höjes från 5 till 10 öre per kilogram, som med nuvarande pris motsvarar i rundt tal 6 procent af värdet, således ett anspråkslöst belopp.

¹⁾ För vanliga dimensioner. För små dimensioner går värdet ända till 5 kronor per kilogram. Tullen är således med 1899 års pris 2—5,5 % af värdet.

Hvad bult och spik af koppar och kopparlegeringar beträffar, så hafva de nu ingen tull alls, och importen har, trots att mer än tillräckligt för behovet af bult och spik kan tillverkas i landet, stigit från 27,712 kilogram år 1895 till 54,562 kilogram år 1898, således till dubbla beloppet.

Jag föreslår därför en tull af 10 öre per kilogram bult och spik af koppar och kopparlegeringar, hvilket motsvarar cirka 6 procent af värdet.

Smala stänger af koppar, messing eller brons och hoprullade i ringar, så kallad valstråd, förtullas nu som »tråd» med 10 öre per kilogram, om diametern är under 10 millimeter, men som »ämnen för vidare bearbetning» med 5 öre per kilogram, om diametern är öfver 10 millimeter, ehuru tulltaxan icke innehåller någon bestämmelse om det senare.

Jag föreslår därför, att i tulltaxan införes rubriken »valstråd = tråd i rullar eller stänger, öfver 10 millimeters diameter» samt andra »ämnen för vidare bearbetning» med en tull af 10 öre per kilogram likasom för stångkoppar, bult och spik, hvilket motsvarar 6 à 7 procent af varans värde.

Hvad tråd af koppar och kopparlegeringar beträffar, så vill jag icke föreslå någon ändring i tullarne för tråd, öfverdragen med textilämne, enär importen häraf årligen minskas och dessutom år 1898 var endast 996 kilogram, och ej för tråd, vriden till linor, utan isolering, enär importen häraf är obetydlig, år 1898 endast 4,764 kilogram, ej heller för tråd, öfverdragen med gummimassa eller ompressad med bly eller på annat sätt isolerad, enär dessa slag mig vederligen icke tillverkas inom landet. Deremot är den nuvarande tullsatsen för vanlig tråd, »ej specificerade slag», för låg, såsom också framgår af att importen sedan 1895 ökats från 274,362 kilogram till 587,642 kilogram år 1898, således fördubblats på 3 år, och var år 1899 sannolikt ännu större, ehuru landets tråddragerier kunna tillverka hela förbrukningen.

Jag föreslår därför, att tullen för tråd bestämmes så, att tråd öfver 10 millimeter förtullas som valstråd med 10 öre per kilogram, och att tråd mellan 10—1,5 millimeters diameter förtullas med 15 öre per kilogram, och tråd under 1,5 millimeters diameter åsättes en tull af 20 öre per kilogram, motsvarande 8—10 procent af varans värde.

I samband härmed föreslås, att koppar och legeringar deraf af annan än rund sektion, således dragna eller smidda band, skenor, lameller eller dylikt, förtullas likasom tråd af 1,5—10 millimeters diameter eller med 15 öre per kilogram.

Rör af ifrågavarande metaller hafva samma tull, oafsedt deras dimensioner, och då priset nu vexlar mellan 1,80—5,00 kronor per kilogram, så blir den endast 2—5,5 procent af värdet, en tullsats, som är orimligt låg för en produkt, som är så besvärlig och svår att tillverka. Då det emellertid torde vara svårt vid förtullning att hafva olika tull för olika rördimensioner, helst både diameter och godstjocklek inverka på priset, så föreslås, att tullen för alla sådana rör höjes från 10 till 15 öre per kilogram, det senare motsvarande 3—8 procent af värdet.

Vidare föreslås, att bockade eller på annat sätt bearbetade eller med flensar försedda plåtar och rör förtullas med 10 procent af värdet såsom maskiner och redskap, hvilket nu ibland sker, ibland icke.

Då det är af intresse att veta, huru mycket af hvardera metallen, som införes i förevarande fall, så föreslås också, att koppar får sin särskilda rubrik och messing, yellowmetall och andra kopparlegeringar sin.

Skälen för de nu föreslagna tullsatserna äro i sammanfattning: att de äro särdeles moderata, att importen af ifrågavarande varor årligen ökas, ehuru nuvarande fabriker härför med lätthet kunna tillverka mera än landets behof, hvilket visar, att tullen är för låg, att det är af vigt för vårt skeppsbyggeri och mekaniska verkstäder att vara oberoende af utlandet för t. ex. bult, lokomotivtuber, fyrboxar af koppar för lokomotiv m. m., och att det ej finnes något skäl för, att ifrågavarande för vårt land naturliga förädlingsindustri, som sysselsätter hundratals, kan komma att sysselsätta tusentals arbetare, bör behandlas styfmoderligare än motsvarande förädlingsindustri inom jernbranchen, samt i allmänhet att, då vi nu slagit in på protektionistisk lagstiftning, denna bör vara rättvis, så att ej den ena industrien gynnas och den andra lemnas intet eller otillräckligt skydd.

Under innevarande år kommer ytterligare en i mycket stor skala anlagd fabrik för fabrikat af koppar och kopparlegeringar i verksamhet. Detta, i förening med den liffiga konkurensen mellan de redan befintliga fabrikerna af detta slag, kommer att ytterligare stegra konkurensen inom landet, hvarför de föreslagna tullarne endast komma att minska importen utan att öka priset för konsumenten.

Hvad som förut anförts och väl fortfarande kommer att anföras mot dess tullar, är

1:o att skeppsbyggeriet, som använder yellowmetallplåt och kopparplåt samt bult, skulle lida af tullen. Denna invändning förfaller alldeles derigenom, att enligt tulltaxeunderrättelserna, § 8, svenska skeppsvarf få restitution för importerade tullpligtiga materialier och således blifva alldeles oberoende af tullen.

2:o) att mekaniska verkstäderna skulle lida af tullen. Men då nu dessa hafva en tull å sina fabrikat af 10 procent af varans värde, således högre än de nu föreslagna tullarne, så förfaller också den anmärkningen. Detta gäller också de elektrotekniska verkstäderna, som tillverka dynamomaskiner och dylikt.»

Frågan om tullsatserna för koppar och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar har flerfaldiga gånger varit föremål för Riksdagens pröfning, och hafva dessa tullsatser undergått åtskilliga förändringar, senast vid 1894 års riksdag.

Ehuru, såsom motionären framhållit, importen af kopparfabrikat under de senaste åren ökats, torde likväl icke häraf få dragas den slutsatsen, att orsaken härtill ensamt vore att söka i någon större svårighet att inom vårt land med fördel bedrifva fabrikationen af ifrågavarande artiklar. Fastmer torde få antagas, att den ökade importen beror derpå, att de svenska fabrikerna icke varit i stånd att fylla det i mycket hög grad ökade behof af dessa artiklar, som uppstått särskildt på grund af den elektrotekniska industriens storartade utveckling. Då emellertid tillverkningen af kopparfabrikat synes vara i tillväxt, hvilket framgår deraf, att ännu en större fabrik för sådant ändamål är under anläggning här i landet, torde inom kort större möjlighet förefinnas för den inhemska fabrikationen att i större utsträckning än hittills tillgodose behofvet; och att en sådan anläggning kunnat komma till stånd under det tullskydd för fabrikat af koppar, som nu finnes stadgadt, utgör ett stöd för utskottets åsigt, att den ökade importen icke ensamt beror på för lågt skydd.

En höjning af ifrågavarande tullsatser skulle otvifvelaktigt medföra en ökning af prisen å kopparfabrikat och derigenom verka till skada för åtskilliga industrigrenar, uti hvilka sådana fabrikat användas. Särskildt skulle detta vara förhållandet vid den elektriska industrien, i hvilken koppar och kopparlegeringar användas i stor myckenhet; och skulle denna industri, som synes vara i framåtgående inom landet, genom nämnda åtgärd beredas svårighet att bestå i den redan nu ganska starka konkurrensen särskildt med de tyska fabrikaten.

Kopparplåt användes bland annat för tillverkning af vissa delar till lokomotiv, för hvilken fabrikation det är af vigt att erhålla en plåt af sådan beskaffenhet, att den kan motstå den starka påkänning, för hvilken den utsättes; och då varan är synnerligen dyrbar, uppkommer för lokomotivfabrikanten en stor förlust, derest plåten visar sig ej vara tillräckligt hållbar. Det är därför för denna industrigren, som lär hafva

utsigt att blifva af betydelse i vårt land, af vigt, att kopparplåt ej genom höjning af tullen fördyras.

Vidkommande öfriga af motionären omförmälda slag af kopparfabrikat har utskottet af ofvan angifna orsaker ej funnit tillräckliga anledningar föreligga att vidtaga någon ändring i nu gällande tullsatser.

Då enligt hvad sålunda anförts ett fördyrande af kopparfabrikaten genom de föreslagna tullförhöjningarne skulle tillskynda andra viktiga industrigrenar nämnvärda olägenheter, har utskottet icke kunnat biträda motionärens förslag, utan hemställer,

att herr Perssons ifrågavarande motion angående höjning af tullsatserna å vissa slag af kopparfabrikat icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 april 1900.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Herrar *Fredholm*, af *Burén* och friherre *von Knorring* hafva begärt få antecknad, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
